

CENTRE OF EXPERTISE

ANTIMICROBIAL CONSUMPTION AND RESISTANCE IN ANIMALS

ADVIES

BENCHMARKING EN BEWAKING VAN ANTIBIOTICAGEBRUIK BIJ DIEREN

—

DEEL 1: VEEHOUDERS

AMCRA vzw fungeert als federaal kenniscentrum voor antibioticagebruik en -resistentie bij dieren. De missie van AMCRA luidt om alle gegevens in verband met het gebruik van en resistentie tegen antimicrobiële middelen bij dieren in België te verzamelen en te analyseren. Op basis hiervan wil AMCRA op een neutrale en objectieve manier communiceren, sensibiliseren en adviseren, met als doel het vrijwaren van de volksgezondheid, diergezondheid en dierenwelzijn alsook het bereiken van een duurzaam antibioticabeleid in België. AMCRA is operationeel sinds 2 januari 2012 en formuleert o.a. adviezen met als doelstelling te komen tot een rationele reductie van het gebruik van antimicrobiële middelen in de diergeneeskunde in België.

1. SAMENVATTING

Dit Advies vloeit voort uit de doelstellingen voor reductie van antibioticagebruik (AB-gebruik) geformuleerd in het AMCRA 2020-plan en het 'Antibioticaconvenant' ondertekend in 2016, en houdt verband met twee actiepunten: 'Veehouders en dierenartsen gebenchmarkt' en 'Ieder bedrijf een plan'.

Doel van het Advies is het beschrijven van een methode, toepasbaar in de verschillende nutsdiersectoren, voor het benchmarken van AB-gebruik bij veehouders (geregistreerd in Sanitel-Med of derde systemen). Alsook het voorstellen van maatregelen voor opvolging en ondersteuning van verschillende categorieën gebruikers.

Het Advies onderschrijft de BD_{100} als maat voor het benchmarken van het AB-gebruik van veehouders. Daarbij dient de bedrijfsspecifieke BD_{100} vergeleken te worden met twee BD_{100} -grenswaarden (aandachts- en actiewaarde), dewelke drie gebruikerszones (veilige, signalerings- en de actievoerzone) en gebruikerstypes (laag-, aandachts- en grootgebruiker) definiëren. De BD_{100} -grenswaarden worden bepaald per diercategorie op basis van de frequentieverdeling van de BD_{100} -waarden in elke categorie. De werkgroep raadt aan de 50ste en 90ste percentielen van de frequentieverdelingen te gebruiken als aandachts- en actiewaarden. Via sectorspecifiek overleg dienen de evoluties in en de bepaling van de grenswaarden in elke sector opgevolgd te worden, zodat na verloop van tijd overgestapt kan worden naar meer statische grenswaarden, zonder daarbij evenwel de gezondheid en het welzijn van de dieren in gevaar te brengen. Naast het kwantitatieve benchmarken raadt de werkgroep aan het AB-gebruik van veehouders te beoordelen op basis van de gebruikte types antibiotica (AMCRA-kleurcodes en antibioticaklasse).

Zowel aandachts- als grootgebruikers dienen hun AB-gebruik rationeel te reduceren via autoregulatie. Het Advies voorziet in cumulatief opgebouwde maatregelen, gaande van het vrijwillig (aandachtsgebruikers) of verplicht (grootgebruikers) opstellen van een 'plan van aanpak' (PvA), naar het inschakelen van een externe adviserende partij, tot een finaal, krachtig signaal naar de veehouder. Essentieel is dat alle maatregelen genomen worden in goed overleg tussen veehouder en dierenarts.

Ter ondersteuning van het algemene bedrijfsmanagement en los van de mate van AB-gebruik stelt dit advies de algemene implicatie van het bedrijfsgezondheidsplan (BGP) voor. Voor de Werkgroep is het belangrijk dat slechts één dierenarts, de aangewezen bedrijfsdierenarts, samen met de veehouder de verantwoordelijkheid neemt in het uitwerken van een BGP, omwille van zijn wettelijk gedefinieerde rol betreffende epidemiologische bewaking en bedrijfsbegeleiding. Het PvA, indien nodig, kan bepaalde actiepunten overnemen uit het BGP maar focust zich uitsluitend op maatregelen die het AB-gebruik moeten reduceren.

2. INHOUDSTAFEL

1. Samenvatting.....	2
2. Inhoudstafel.....	3
3. Leden van de werkgroep	4
4. Lijst van afkortingen	5
5. Context	6
A. AMCRA 2020.....	6
B. Convenant tussen de Federale Overheid en alle sectorpartners.....	6
6. Doelstellingen.....	8
7. Belangrijke opmerkingen vooraf	9
8. Benchmarking en bewaking van antibioticagebruik bij veehouders.....	10
A. Benchmarking van veehouders	10
I. BD ₁₀₀	10
II. Grenswaarden	10
III. Kwalitatieve analyse van antibioticagebruik.....	12
B. Opvolging en begeleiding van veehouders	12
I. Stimuleren van minder antibioticagebruik.....	12
II. Bedrijfsgezondheidsplan en Plan van Aanpak.....	12
III. Autoregulatie.....	13

3. LEDEN VAN DE WERKGROEP

Laurien Van Heupen	<i>AB Register</i>	
Bénédicte Callens	<i>AMCRA</i>	
Fabiana Dal Pozzo	<i>AMCRA</i>	
Wannes Vanderhaeghen (Secretaris)	<i>AMCRA WE</i>	Opm.: voorzitter ter vervanging van K.M.
Jeroen Dewulf	<i>AMCRA/UGent</i>	
François Claine	<i>ARSIA</i>	
Liesbet Pluym	<i>Belpork</i>	
Frederik Dieryckxvisschers	<i>BFA</i>	
Martin Fockedeey	<i>BFA</i>	
Koen Mintiens (Voorzitter)	<i>Boerenbond</i>	Opm.: heeft de werkgroep verlaten
Roel Vaes	<i>Boerenbond</i>	
Wouter Wytynck	<i>Boerenbond/Belplume</i>	
Ann Truyen	<i>BVK</i>	
Hubert Theys	<i>BVK / Vilatca NV</i>	
Tom De Winter	<i>CodiPlan</i>	
Herman Deschuytere	<i>DGZ</i>	
Ana Granados	<i>FWA</i>	Opm.: heeft de werkgroep verlaten
Marie-Laurence Semaille	<i>FWA</i>	
Johan van Eerum	<i>Galluvet</i>	
Karlién Supré	<i>MCC-Vlaanderen</i>	
Koen Lommelen	<i>MCC-/IKM-Vlaanderen</i>	
Mieke Boone	<i>NDP</i>	
Steven Verberckmoes	<i>NDP</i>	
Bart Pardon	<i>UGent</i>	
Merel Postma	<i>UGent</i>	
Steven Sarrazin	<i>UGent</i>	
Bill Vandaele	<i>UPV</i>	
Monique Van Goubergen	<i>Zoetis/Pharma.be</i>	

4. LIJST VAN AFKORTINGEN

AB-gebruik	Antibioticagebruik
BD ₁₀₀	Behandeldagen op 100 dagen
BGP	Bedrijfsgezondheidsplan
DDDA	Defined Daily Dosis Animal)
LA-factor	Long-acting factor
PvA	Plan van Aanpak

5. CONTEXT

De hieronder beschreven context is gebaseerd op de eerder gepubliceerde teksten van enerzijds het 'AMCRA 2020'-plan en anderzijds het 'Convenant tussen de Federale Overheid en alle betrokken sectorpartners betreffende de vermindering van het gebruik van antibiotica in de dierlijke sector'. Bijgevolg vormen deze teksten geen inhoudelijk deel van het advies 'Benchmarking en bewaking antibioticagebruik bij dieren'.

A. AMCRA 2020

In de strijd tegen het ontstaan en de spreiding van antibioticaresistentie is de sector-brede aanpak die AMCRA vertegenwoordigt een uniek initiatief in Europa. Het engagement om via gezamenlijke inspanningen te komen tot een rationele reductie van het antibioticumgebruik bij dieren in België werd in 2014 door de leden van AMCRA bevestigd in de 'Visie 2020', dat de krijtlijnen van het beleid met betrekking tot antibioticumgebruik en -resistentie bij dieren in België vastlegt. Deze visietekst omvat tien streefdoelen en actiepunten met bijhorende timing.

AMCRA Visie 2020 stelt drie strategische doelstellingen t.o.v. referentiejaar 2011:

1. Een reductie van het totale antibioticumgebruik bij dieren van 50% tegen 2020;
2. Een reductie tot 75% van de meest kritisch belangrijke antibiotica (quinolones en systemisch actieve 3de-4de generatie cefalosporines) tegen 2020;
3. Een reductie van 50% van het gebruik van antibiotica in gemedicineerde voeders tegen 2017.

Om deze strategische doelstellingen te verwezenlijken werden zeven operationele doelstellingen voorop gesteld. Twee¹ daarvan bepalen de context van dit advies binnen de AMCRA Visie 2020:

- **"Veehouders en dierenartsen gebenchmarkt:** op basis van de diersoort-specifieke datacollectie systemen zullen streefwaarden voor het gebruik van antibiotica per bedrijf en per dierenarts worden opgesteld. Aan de hand hiervan wordt een begeleidingsprogramma uitgebouwd om de veehouders en dierenartsen aan te moedigen om, daar waar nodig, het antibioticagebruik te verminderen.
- **Ieder bedrijf een plan:** Synchroon met het invoeren van de datacollectie wordt op ieder veehouderijbedrijf met bedrijfsbegeleiding een bedrijfsgezondheidsplan en een plan van aanpak opgesteld. Hiermee wordt getracht een optimaal antibioticagebruik te verwezenlijken en een overdadig gebruik te vermijden."

B. CONVENANT TUSSEN DE FEDERALE OVERHEID EN ALLE SECTORPARTNERS

In juni 2016 werd een convenant tussen de Federale Overheid en alle betrokken sectorpartners betreffende de vermindering van het gebruik van antibiotica in de dierlijke sector ondertekend. Het bevat een aantal concrete afspraken die moeten bijdragen tot de verwezenlijking van de strategische doelstellingen van de AMCRA Visie 2020.

Het convenant herhaalt dat hulpmiddelen voor feedback en benchmarking van veehouders en dierenartsen moeten worden ontwikkeld die gebruik maken van data in Sanitel-Med, eventueel aangevuld met data vanuit

¹ Deze doelstellingen zijn geciteerd uit de visietekst van AMCRA 2020.

derde systemen. Op basis van de data in Sanitel-Med en op advies van de wetenschappelijke analyse-eenheid stelt de Overheid in samenspraak met de betrokken partijen streefwaarden en alarmwaarden op per sector en leeftijdscategorie. Overschrijding van de alarmwaarden moeten worden opgevolgd met corrigerende acties die via autoregulatie worden afgedwongen door de lastenboeken. De ontwikkeling en publicatie van een generiek bedrijfsgezondheidsplan en een plan van aanpak kan hiertoe bijdragen.

In samenspraak met de vertegenwoordigers van de dierenartsenverenigingen en met ondersteuning van de wetenschappelijke analyse-eenheid van AMCRA moeten ook benchmarkwaarden voor dierenartsen worden opgesteld. De Overheid organiseert de opvolging bij de dierenarts en legt corrigerende acties op bij overschrijden van alarmwaarden.

Het convenant voorziet een berekeningswijze² voor de terugkoppeling van informatie over AB-gebruik naar de belanghebbenden. De BD_{100} geeft het aantal behandeldagen op 100 dagen of, anders gezegd, het percentage behandeldagen weer en moet voor alle diersectoren worden gebruikt.

$$BD_{100} = \frac{\text{hoeveelheid antibioticum}}{DDDA \times \text{populatie at risk} \times \text{periode at risk}} \times LA - \text{factor} \times 100$$

- DDDA: Defined Daily Dose Animal
- populatie at risk: aantal kg dier dat behandeld kan worden
- periode at risk: aantal dagen dat behandeld kan worden
- LA-factor: correctie voor langdurige werking

De gemiddelde BD_{100} wordt per beslag en, indien van toepassing, per diercategorie berekend voor een periode van bijv. een jaar, op basis van alle meldingen die in dat jaar voor die diercategorie en dat beslag werden ingevoerd.

Voor de terugkoppeling specifiek naar dierenartsen voorziet het convenant de BD_{100} -VET, wat slaat op "het aantal dagen op 100 dat een dier op een beslag door de D(AP) met antibiotica wordt behandeld". De methodiek voor de berekening van de BD_{100} -VET zal aan bod komen in het Advies 'Benchmarking en bewaking van antibioticagebruik bij dieren – deel 2: dierenartsen'.

² Zie ook <https://www.amcra.be/nl/analyse-antibioticagebruik/>

6. DOELSTELLINGEN

Antibioticagebruik (AB-gebruik) bij voedselproducerende dieren is een gedeelde verantwoordelijkheid van de veehouder, als gebruiker, en de dierenarts, als voorschrijver en/of verschaffer van de antibiotica. Veehouder en dierenarts zijn ook samen verantwoordelijk voor de bewaking van de gezondheid van de dieren op het bedrijf.

Dit Advies 'Benchmarking en bewaking van antibioticagebruik bij dieren – Deel 1: Veehouders' is bedoeld om de methodiek voor de bepaling van (een) grenswaarde(n) bij het benchmarken van veehouders vast te leggen alsook richtlijnen te suggereren voor de opvolging van verschillende categorieën van AB-gebruik.

Het Advies wil op onderstaande concrete vragen een antwoord geven:

- Wat is een grootgebruiker van antibiotica?
- Hoe kan de overgang van groot- naar laaggebruiker van antibiotica opgevolgd en ondersteund worden?

Naast deze kwantitatieve aspecten buigt dit Advies zich over de opvolging en bewaking van AB-gebruik op kwalitatief gebied.

De methoden die in dit Advies worden beschreven, zijn toepasbaar voor alle voedselproducerende diersectoren en –categorieën. Daarom wordt er voldoende vrijheid voorzien om de methoden toe te passen rekening houdend met de specifieke eigenschappen van de toepassing van antibiotica in de verschillende diersoorten.

7. BELANGRIJKE OPMERKINGEN VOORAF

Er is een wettelijke verplichting voor alle Belgische varkens-, rundvee- en pluimveebeslagen om een contract voor epidemiologische bewaking aan te gaan met een dierenarts, verder de bedrijfsdierenarts genoemd. Deze bedrijfsdierenarts neemt ook de bedrijfsbegeleidende taken op zich, indien er een overeenkomst voor bedrijfsbegeleiding wordt afgesloten met de veehouder. Vanuit dit oogpunt is de Werkgroep van mening dat een 1-op-1 relatie op vlak van AB-gebruik het meest voor de hand ligt tussen veehouder en bedrijfsdierenarts.

In het kader van de AMCRA-doelstelling 'Ieder bedrijf zijn plan' is het belangrijk dat voor ieder bedrijf een structureel en specifiek bedrijfsgezondheidsplan (BGP) wordt uitgewerkt. Volgens de Werkgroep dient slechts één dierenarts, de aangewezen bedrijfsdierenarts, samen met de veehouder de verantwoordelijkheid te nemen in dit BGP, omwille van zijn wettelijk gedefinieerde rol betreffende epidemiologische bewaking en bedrijfsbegeleiding.

Tot slot wenst de Werkgroep te onderstrepen dat het verantwoordelijk gebruiken van antibiotica op een bedrijf een gedeelde verantwoordelijkheid is van veehouders en dierenartsen. Vandaar dat het essentieel is dat ook alle maatregelen in het kader van benchmarken en opvolgen van veehouders en dierenartsen in samenwerking tussen de beide partijen genomen worden.

8. BENCHMARKING EN BEWAKING VAN ANTIBIOTICAGEBRUIK BIJ VEEHOUDERS

A. BENCHMARKING VAN VEEHOUDERS

I. BD_{100}

Er bestaan verschillende methoden om het AB-gebruik op een veebedrijf te berekenen. In België hebben de overheid en de sectorpartners gekozen voor de BD_{100} die het aantal behandeldagen op 100 dagen of, anders gezegd, het percentage behandeldagen uitdrukt. Deze methode ligt in lijn met de methoden die in Nederland en Denemarken worden gebruikt, en deze die in de humane geneeskunde toegepast worden. Enkele voordelen van de BD_{100} zijn dat het een duidelijke communicatie toelaat en dat het voor alle diersoorten kan gebruikt worden, onafhankelijk van de productiecycclus.

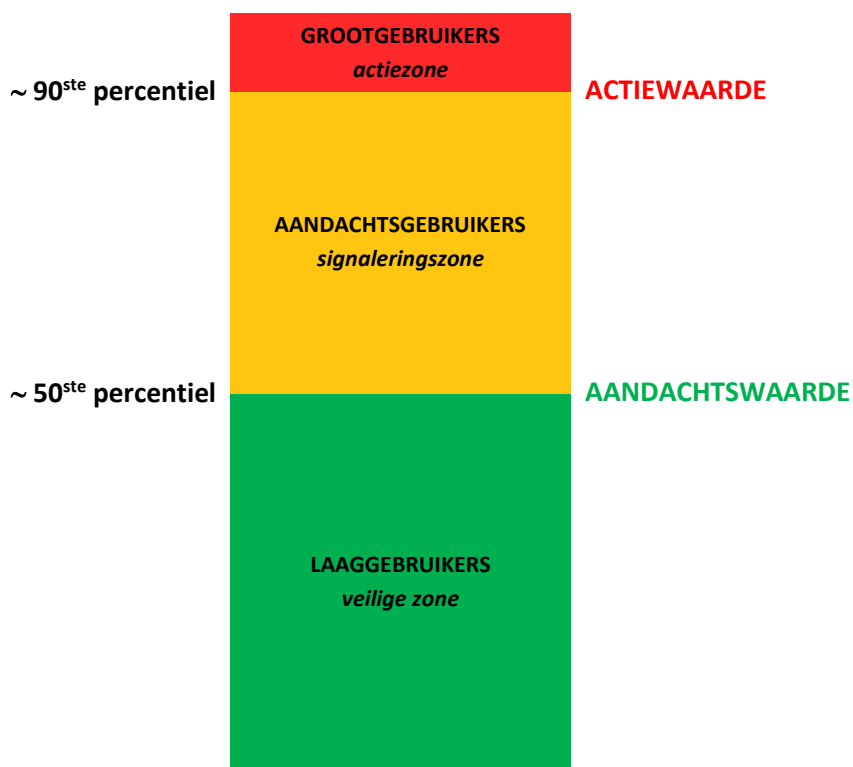
Gebruikers kunnen worden gebenchmarkt door het percentiel te bepalen van de gemiddelde BD_{100} per bedrijf en diercategorie in de globale verdeling van alle gemiddelde BD_{100} -waarden voor de betreffende diercategorie.

II. GRENSWAARDEN

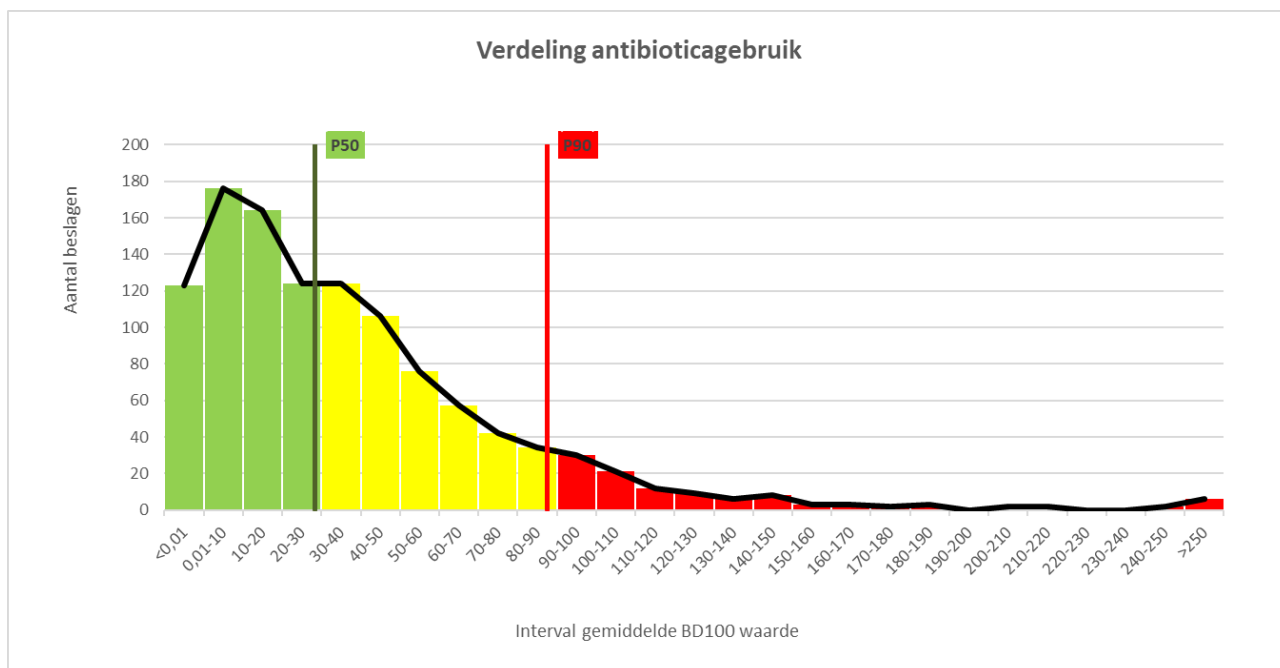
De Werkgroep adviseert om gebruikers te categoriseren door de gemiddelde BD_{100} per bedrijf en diercategorie te vergelijken met twee grenswaarden die per diercategorie worden vastgelegd: de BD_{100} -aandachtswaarde en de BD_{100} -actiewaarde. Deze grenswaarden definiëren drie gebruikerscategorieën (Figuur 1 en 2):

- **Laaggebruiker:** Ligt de gemiddelde BD_{100} in een bepaalde diercategorie op een bedrijf lager dan de **BD_{100} -aandachtswaarde** dan wordt de veehouder als een **laaggebruiker** beschouwd voor deze diercategorie. Laaggebruikers bevinden zich in de veilige zone en hoeven geen concrete acties te ondernemen om het AB-gebruik op hun bedrijf in de specifieke diercategorie verder te verlagen. Ze moeten er naar streven om hun laag gebruik te bestendigen.
- **Aandachtsgebruiker:** Situeert de gemiddelde BD_{100} op een bedrijf in een bepaalde diercategorie zich tussen de **BD_{100} -aandachtswaarde** en **BD_{100} -actiewaarde** dan wordt de veehouder als een **aandachtsgebruiker** beschouwd voor deze diercategorie. Aandachtsgebruikers bevinden zich in de signaleringszone. Het AB-gebruik op deze bedrijven verdient extra aandacht en er moet naar gestreefd worden om het te verminderen voor de specifieke diercategorie.
- **Grootgebruiker:** Ligt de gemiddelde BD_{100} in een bepaalde diercategorie op een bedrijf hoger dan de **BD_{100} -actiewaarde** dan wordt de veehouder als een **grootgebruiker** beschouwd voor deze diercategorie. Grootgebruikers bevinden zich in de actiezone. Zij moeten gerichte acties ondernemen en maatregelen treffen om hun AB-gebruik voor deze diercategorie zo snel mogelijk te verminderen.

De BD_{100} -aandachts- en actiewaarden worden per diersoort en diercategorie gebaseerd op de verdeling van de gemiddelde BD_{100} -waarden in die specifieke diercategorie. De Werkgroep adviseert om voor alle diersoorten en diercategorieën de bepaling van de **BD_{100} -aandachtswaarde** te baseren op het **50ste percentiel** (de mediaan) en de bepaling van de **BD_{100} -actiewaarde** op het **90ste percentiel**. Dit betekent dat dan steeds 40% van alle veehouders er moeten naar streven om het AB-gebruik op hun bedrijf te verminderen. Daarnaast moeten 10% van alle veehouders alle mogelijke acties ondernemen en maatregelen treffen om het AB-gebruik op hun bedrijf zo snel mogelijk te verminderen.

Figuur 1. Gebruikerscategorieën en grenswaarden voor antibioticagebruik in de veehouderij.

Figuur 2. Voorbeeld van een frequentieverdeling van het antibioticagebruik, met aanduiding van de grenswaarden en gebruikerscategorieën zoals getoond in Figuur 1.

De Werkgroep adviseert om in een eerste fase de BD_{100} -aandachts- en actiewaarden per diersoort en diercategorie regelmatig (bijv. bij elke periodieke rapportering) maar minstens één maal per jaar aan te passen volgens de betreffende waarden van de respectievelijke 50ste en 90ste percentielen van de verdeling van de gemiddelde BD_{100} -waarden op dat moment. Dit garandeert een dynamische evolutie van de grenswaarden, waarbij er steeds 40% aandachtsgebruikers en 10% grootgebruikers worden aangeduid. Dit zal leiden tot een snelle reductie van het AB-gebruik in het algemeen. Om effectief het reduceren te bewaken raadt de Werkgroep wel aan de bijstelling van de grenswaarden in eerste instantie te beperken tot dalingen en dus geen stijgingen toe te laten. De Werkgroep raadt aan, in een tweede fase, over te stappen naar statische grenswaarden, vast te leggen in samenspraak met de specifieke actoren. De statische grenswaarden moeten zo worden gekozen dat de gezondheid en het welzijn van de dieren niet in het gedrang komt. Daarom adviseert de Werkgroep dat regelmatig sectorspecifiek overleg plaatsvindt voor de opvolging van de evoluties en de bepaling van de grenswaarden van het AB-gebruik in de sector.

De Werkgroep is van mening dat de BD_{100} -aandachts- en actiewaarden pas kunnen worden vastgelegd als minstens 1 jaar data werden verzameld via Sanitel-Med of sectorale datacollectiesystemen. Voorts dient er bij de bepaling van de methodiek om BD_{100} -grenswaarden vast te leggen over gewaakt te worden dat de daaruit volgende communicatie over de oorsprong van de grenswaarden niet leidt tot een negatieve beeldvorming bij het grote publiek.

III. KWALITATIEVE ANALYSE VAN ANTIBIOTICAGEBRUIK

Naast een kwantitatieve analyse dient het AB-gebruik ook kwalitatief beoordeeld te worden, met name hoeveel van elke groep antibiotica (volgens AMCRA kleurcode en antibioticaklasse) er gebruikt worden op elk bedrijf en dit in vergelijking met andere bedrijven. De Werkgroep streeft zoveel mogelijk naar een AB-gebruik volgens de aanbevelingen in de AMCRA formularia.

B. OPVOLGING EN BEGELEIDING VAN VEEHOUDERS

I. STIMULEREN VAN MINDER ANTIBIOTICAGEBRUIK

De Werkgroep adviseert dat de overheid en alle sectorpartners maatregelen die leiden tot minder gebruik van antibiotica positief stimuleren. Veehouders samen met hun dierenarts moeten maximaal aangemoedigd worden om deze maatregelen toe te passen, zonder de gezondheid en het dierenwelzijn te compromitteren.

II. BEDRIJFSGEZONDHEIDSPAN EN PLAN VAN AANPAK

'Ieder bedrijf een plan' is een operationele doelstelling van de AMCRA Visie 2020. Tot hiertoe circuleerden er verschillende 'types' plannen: het bedrijfsgezondheidsplan, het plan van aanpak (in de betekenis van een behandelprotocol) en het actieplan. De Werkgroep adviseert om in de toekomst nog slechts twee 'plannen' te hanteren, met elk een specifieke doelstelling en inhoud: het 'bedrijfsgezondheidsplan' (BGP) en het 'plan van aanpak' (PvA), waarbij dit laatste het oorspronkelijke actieplan vervangt en moet worden begrepen als een plan met verbeterpunten n.a.v. vastgestelde tekortkomingen die tot een (te) hoog AB-gebruik (kunnen) leiden.

Het BGP is een instrument om de sterke en zwakte punten in de bedrijfsvoering met betrekking tot diergezondheid te identificeren en de algehele gezondheidsstatus van de dieren te optimaliseren. Het BGP kan zeer uitgebreid worden opgesteld maar kan ook slechts die elementen bevatten die op dat ogenblik het

meest urgent zijn of waar een duidelijke verbetering mogelijk is. Essentieel is dat er doelstellingen worden vooropgesteld, dat er een fysiek bewijs van het plan achterblijft op het bedrijf (bijv. een uitprint) en dat er een regelmatige evaluatie en bijsturing gebeurt, eventueel met het zetten van nieuwe doelstellingen. Het BGP kan ook dienen om de relatie tussen dierenarts en veehouder te versterken. Het BGP wordt dan ook steeds opgesteld door de bedrijfsdierenarts in samenspraak met de veehouder.

Mogelijke verbeterpunten situeren zich in management, huisvesting, bioveiligheid, hygiëne, vaccinatiestatus, voeding,... De bedrijfsdierenarts is de meest aangewezen persoon om die punten aan te duiden en voorstellen ter verbetering te formuleren. Ook het intensifiëren van diagnostiek, het opbouwen van een diagnose-geschiedenis per bedrijf en het opstellen van een preventie- en behandelingschema per diagnose zijn hiervan belangrijke onderdelen. In die zin omvat het BGP dus ook een 'plan van aanpak' zoals beschreven in het AMCRA-advies 'Invloedsfactoren op het AB-gebruik bij landbouwhuisdieren in België' (goedgekeurd door de AMCRA Raad van Bestuur van februari 2016), waarin dit wordt voorgesteld als een visie op hoe moet worden omgegaan met het opduiken van ziekteproblemen op het bedrijf, *"waarbij de veehouder wordt begeleid inzake opvolging en behandeling van ziektes na diagnose door de bedrijfs-(begeleidende) dierenarts"*. De Werkgroep stelt echter voor om dit een 'behandelprotocol' te noemen.

Een generiek BGP-prototype werd ontwikkeld door DGZ (met medewerking van de UGent en gefinancierd door het Sanitair Fonds) en door ARSIA. De beide prototypes zullen in samenwerking met de sectoren en de lastenboekbeheerders verder gestroomlijnd worden om te komen tot een gemeenschappelijk model voor gebruik in de beide landshelften. De Werkgroep adviseert om dit plan zo breed mogelijk toe te passen op alle veebedrijven, teneinde een maximale standaardisatie te bekomen, onafhankelijk van het niveau van AB-gebruik.

Een PvA op bedrijfsniveau is een document dat specifiek wordt opgemaakt om een reductie van het AB-gebruik te realiseren bij veebedrijven die worden aangeduid als aandachtsgebruiker of grootgebruiker. Een PvA beschrijft de oorzaken en gebruikspraktijken die aan de basis liggen van het verhoogde AB-gebruik en het geeft aan welke maatregelen de veehouder en/of dierenarts moet(en) nemen om deze oorzaken en gebruikspraktijken weg te werken. Zoals hoger opgemerkt adviseert de Werkgroep voor de groot- en aandachtsgebruikers de verplichting om specifieke maatregelen (zie verder) te nemen ter verlaging van hun AB-gebruik tot onder de actie- respectievelijk aandachtswaarde. Zie ter referentie het AMCRA Advies 'Plan van aanpak (PvA) voor reductie AB-gebruik op bedrijfsniveau', goedgekeurd door de AMCRA Raad van Bestuur van juni 2018, waarin een vrij te gebruiken format van een PvA wordt voorgesteld.

III. AUTOREGULATIE

De Werkgroep adviseert dat zowel voor aandachtsgebruikers als grootgebruikers autoregulerende maatregelen worden voorzien om het AB-gebruik te verminderen. De maatregelen moeten cumulatief worden opgebouwd waarbij opeenvolgende overschrijdingen van de grenswaarden in de tijd tot steeds zwaardere maatregelen leiden.

De specifieke implementatie van de maatregelen kan verschillen naargelang de diersoort en de frequentie van rapportering in elke sector maar algemeen adviseert de Werkgroep de volgende niveaus:

Voor remediëring van aandachtsgebruikers:

1. Bij de eerste twee overschrijdingen van de aandachtswaarde wordt de veehouder aangemoedigd om initiatief te nemen om samen met de verantwoordelijke dierenarts zijn AB-gebruik te reduceren.
2. Bij een derde opéénvolgende overschrijding van de aandachtswaarde wordt de veehouder verplicht om samen met de verantwoordelijke dierenarts een PvA op te stellen. Hiervoor kan de PvA-template voorgesteld in het AMCRA-advies gebruikt worden.

Voor remediëring van grootgebruikers adviseert de Werkgroep algemeen de volgende niveaus:

1. Bij een eerste overschrijding van de actiewaarde wordt de veehouder verplicht om samen met de verantwoordelijke dierenarts een PVA op te stellen. Hiervoor kan de PvA-template voorgesteld in het AMCRA-advies gebruikt worden.
2. Bij een tweede opeenvolgende overschrijding moeten het bedrijf en de bestaande maatregelen voor een rationeel gebruik van antibiotica door een externe partij worden doorgelicht. Deze partij betreft de veehouder en de verantwoordelijke dierenarts bij dit proces, met als doel het PvA bij te sturen op basis van de bevindingen.
3. Bij een derde opeenvolgende overschrijding moet er een ultiem en krachtig signaal zijn.